

การสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21: จากอดีตถึงปัจจุบัน English Language Teaching in 21st Century: from Past to Now

กัลยาณี ภูเจริญ

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอข้อสรุปเกี่ยวกับวิวัฒนาการของภาษาอังกฤษ แนวคิดและวิธีการสอนภาษาอังกฤษจากอดีตถึงปัจจุบัน ทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการสอนภาษาอังกฤษ ที่ส่งผลต่อการกำหนดกรอบมาตรฐานภาษาอังกฤษ (CEFR–TH) และการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การสอนภาษาอังกฤษ, ทักษะศตวรรษที่ 21, กรอบมาตรฐาน CEFR–TH

Abstract

This article presents the conclusions about English evolution, ideas and methods of teaching English from the past to the present, and 21st Century Skills along with English Teaching. This affects setting standard framework of English language teaching (CEFR–TH) and teaching English for communication nowadays to develop learner’s potential to be consistent with the changing world in 21st century.

Keywords: English language teaching, 21st Century Skills, CEFR–TH

บทนำ

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นพลวัตและยังส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในทุกมิติรอบด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการดำเนินชีวิต ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ขึ้นทุกวัน ส่งผลให้ความรู้เก่าล้าสมัยลงอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมในยุคศตวรรษที่ 21 จึงได้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเครือข่าย P21: The Partnership for 21st Century Skills (2009) คือ 3Rs (อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น) ที่จะช่วยในการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายจากนานาประเทศทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็ความรู้อะไรและวิทยาการใหม่ๆ ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ทั่วโลก แล้วนำมาเผยแพร่และถ่ายทอดให้กับผู้อื่นเกี่ยวกับความรู้ใหม่ๆ นั้น รวมทั้งบอกความต้องการของคนที่ให้กับผู้อื่นได้ ทำให้การจัดการศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเนื้อหาสาระควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะภาษาจำเป็นที่จะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ ในโลกยุคดิจิทัลไร้พรมแดน เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจึงควรได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถแข่งขัน และปรับตัวในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ได้

วิวัฒนาการภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษได้วิวัฒนาการตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 450 – 1100 เรียกว่าภาษาอังกฤษโบราณ หรือ Old English เริ่มขึ้นเมื่อเผ่าเยอรมนิก (Germanic) 3 เผ่า (เผ่าแองเกิลส์-Angles; เผ่าแซกซอนส์-Saxons; เผ่าจูทส์-Jutes) บุกขึ้นเกาะอังกฤษในศตวรรษที่ 5 ซึ่งชาวเกาะอังกฤษพูดภาษาเซลติก-Celtic ได้อพยพไปอยู่ที่สกอตแลนด์และไอร์แลนด์ โดยชนเผ่าทั้ง 3 มาจาก England และพูดภาษาที่เรียกว่า Englisc ทั้ง 2 คำนี้จึงเป็นต้นกำเนิดของคำว่า England และ English ต่อมาในปี ค.ศ. 1066 ชาวนอร์มัน (Norman) ในแคว้นนอร์มันดี ของฝรั่งเศสปัจจุบันได้เข้ายึดเกาะอังกฤษ และนำภาษาที่คล้ายกับภาษาฝรั่งเศสเข้ามา จึงเรียกภาษาอังกฤษในสมัยนี้ว่าภาษาอังกฤษสมัยกลาง หรือ Middle English (ค.ศ. 1100 – 1500) ต่อมาในตอนปลายของภาษาอังกฤษสมัยกลางราวๆ ค.ศ. 1400 การออกเสียงสระมีการเปลี่ยนแปลงไป คือออกเสียงสั้นขึ้น ประกอบกับในศตวรรษที่ 16 ชาวอังกฤษติดต่อกับผู้คนทั่วโลกมากขึ้น มีการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และการเรียนรู้แบบคลาสสิก จึงเกิดคำและวลีใหม่ๆ มีการนำเครื่องพิมพ์เข้ามาใน ค.ศ. 1476 และในปี ค.ศ. 1640 มีการพิมพ์พจนานุกรมอังกฤษเล่มแรกขึ้น ในสมัยนี้เรียกว่า ภาษาอังกฤษสมัยใหม่ยุคต้น (ค.ศ. 1550 – 1800) ต่อมาใน ค.ศ. 1800 – ปัจจุบัน ภาษาอังกฤษในยุคนี้แตกต่างจากภาษาอังกฤษยุคต้น เรียกว่าภาษาอังกฤษสมัยใหม่ยุคหลัง ทางด้านคำศัพท์ แต่การออกเสียง ไวยากรณ์และตัวสะกดยังคงเหมือนเดิม เป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ต้องมีคำใหม่ๆ สำหรับสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน และในช่วงนี้อังกฤษได้ขยายอาณาเขตไปยังประเทศต่างๆ จึงมีการนำคำศัพท์ต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาอังกฤษ จนกลายเป็นภาษาอังกฤษในที่สุด เช่น คำว่า shampoo (ภาษาฮินดี), tycoon (ภาษาญี่ปุ่น), sauna (ภาษาฟินนิช) เป็นต้น (รศ. อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ, 2555)

ขณะเดียวกันในประเทศไทย ได้ประกาศนโยบายให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศโดยเริ่มต้นให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาในปี 2538 และประกาศใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539 แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ต่อมาในปี 2549

กระทรวงศึกษาธิการได้ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อสร้างความเท่าเทียมในโอกาสทางการเรียนภาษาอังกฤษ อีกทั้งสร้างบรรยากาศทางการเรียน ภาษาอังกฤษ และเพิ่มโอกาสในการเรียนภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน พร้อมทั้งเสนอแผนยุทธศาสตร์ ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (พ.ศ. 2549 – 2553) (สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) ต่อมาในปี 2557 ได้มีการเสนอนโยบายปฏิรูปการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยเน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้ สามารถสื่อสารและหาความรู้ได้ โดยเริ่มจากการสอนฟังและพูด ก่อนการสอนอ่านและเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

ภาษาอังกฤษในประเทศเจ้าของภาษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ที่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษใน การเป็นเครื่องมือทางการติดต่อสื่อสารและแสวงหาความรู้เพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติทั่วโลก และพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนไปสู่ความเป็นสากลมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน วิธีการสอนให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เรียน ภาษาอังกฤษในประเทศสามารถนำทักษะและความสามารถทางภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริงในการดำเนิน ชีวิตของตนเอง และใช้ภาษาเป็นใบเบิกทางให้ก้าวสู่สังคมได้อย่างกว้างขวางขึ้นทั้งในโลกแห่งความเป็น จริงและโลกแห่งสังคมยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 นี้

แนวคิดและวิธีการสอนภาษาอังกฤษจากอดีตถึงปัจจุบัน

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ภาษาอังกฤษถือว่ามีบทบาทสำคัญในสังคมปัจจุบันมากขึ้น ใน รูปแบบของการเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เศรษฐกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการประกอบอาชีพ ทำให้ต้องมีการ พัฒนาโครงสร้างหลักสูตรตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมโลกที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน ทั้งนี้ สมยศ เม่นแย้ม (2542) ได้เสนอหลักการเรียนภาษาอังกฤษว่า ควรเริ่มเรียนจากเสียงใน ภาษาอังกฤษก่อน โดยผู้เรียนควรได้รับการฝึกมากพอ จนเห็นว่าภาษาอังกฤษมีระบบ การออกเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์ ที่จะสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้ต่อไป โดยผู้สอนควรจะทำนึ่งถึงความ ชับซ้อนของภาษาซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการสื่อสาร จึงควรให้ผู้เรียนฝึกซ้ำๆ จนเกิดเป็นความเคย ชิน และเป็นอัตโนมัติในที่สุด นอกจากนี้ การเลือกคำศัพท์ที่จะนำมาสอน ในระยะเริ่มแรก ควรเป็น คำศัพท์ที่มาจากสถานการณ์จริง มีความหมายชัดเจนและน่าสนใจ เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์ให้กับผู้เรียน กิจกรรมในห้องเรียนควรเป็นการพูดในสถานการณ์จริง ที่ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้อง ควรเป็นบทสนทนาที่ สั้นและเป็นจริง โดยในการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องพูดชัดเจน ถูกต้อง และไม่ซ้ำจนเกินไป ควรใช้ความเร็ว ในการพูดในระดับปกติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเคยชิน และควรใช้รูปประโยคและคำศัพท์ที่ผู้เรียนรู้อยู่

แล้วก่อน จะปรับไปใช้คำใหม่ๆ และรูปประโยคใหม่ๆ ต่อไป อีกทั้ง การใช้วัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่หลากหลาย จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาให้กับผู้เรียน จากหลักการดังกล่าว จึงสามารถสรุปได้ว่า ในการสอนภาษาอังกฤษนั้น ควรเริ่มจากการสอนคำศัพท์ การฟังยืม การพูด การฟังและพูด ฟังแล้วตอบคำถาม พูดในสถานการณ์ต่างๆ การอ่าน และการเขียนเป็นลำดับท้ายสุด

การสอนภาษาอังกฤษแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และบทบาทของการใช้ภาษาอังกฤษ ส่งผลต่อรูปแบบและวิธีการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งประเทศไทยได้นำแนวคิดและวิธีการสอนภาษาอังกฤษจากต่างประเทศมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของประเทศ โดยแนวการสอนและวิธีการสอนภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลาด้วยกัน คือ

1. **ตั้งแต่อดีตจนถึงก่อนทศวรรษ 1940** ได้แก่ **The Direct Method หรือ Nature Method (วิธีการสอนแบบตรง)** เกิดขึ้นในยุโรประหว่างปี 1850 – 1900 เป็นการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ โดยให้การเรียนภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมายเกิดขึ้นเหมือนการเรียนรู้ภาษาแม่ ใช้ทักษะการพูดเป็นวิธีการสอน ไม่เน้นการแปล การสอนวิธีนี้เน้นที่การฟังและพูด โดยใช้สื่อของจริง เน้นการใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อในการสอนในห้องเรียน โดยเริ่มจากให้ผู้เรียนฝึกฟังความหมายในประโยค เช่น ประโยคคำถาม ประโยคคำตอบ ผู้เรียนเข้าใจความหมายในประโยคด้วยการเชื่อมโยงคำกับของจริง ผู้เรียนเป็นผู้สรุปกฎเกณฑ์ของภาษาด้วยตนเองหลักจากฝึกโครงสร้างภาษาจากการพูด

และ **The Grammar Translation Method (วิธีการสอนเน้นไวยากรณ์และการแปล)** ได้รับอิทธิพลจากการสอนภาษากรีกและลาติน ในยุโรปในช่วง 1840 – 1940 เน้นให้ผู้เรียนรู้กฎไวยากรณ์และแปลประโยคหรือบทความจากภาษาแม่เป็นภาษาเป้าหมาย หรือแปลจากภาษาเป้าหมายเป็นภาษาแม่ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังเน้นการอ่านและการเขียน โดยให้ผู้เรียนท่องจำคำศัพท์ในภาษาเป้าหมายและความหมายในภาษาแม่ ผู้สอนใช้ภาษาแม่ในการบรรยาย

2. **ช่วงทศวรรษ 1940 – 1960** ได้แก่ **The Audio-Lingual Method – ALM (วิธีการสอนแบบฟัง)** เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมในสหรัฐอเมริกาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มจากการสอนภาษาต่างประเทศให้แก่ทหารอเมริกันที่ไปปฏิบัติการกิจยังประเทศต่างๆ แล้วนำมาใช้กับการสอนภาษาอังกฤษ มีจุดประสงค์ที่จะนำลักษณะนิสัยการพูดภาษาแม่มาใช้ในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย การเรียนเน้นให้มีการท่องจำบทสนทนา มีการฝึกรูปประโยคจนผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องโดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องหยุดคิด

Phonics Method คือ การเรียนอ่านและออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักการถอดรหัสเสียง และการผสมเสียงตัวอักษร a ถึง z ทั้ง 26 ตัว (42 เสียง) ผู้เรียนจะต้องเข้าใจเสียงของตัวอักษรต่างๆ และออกเสียงเหล่านั้นให้ได้อย่างถูกต้อง จึงจะสามารถผสมเสียงออกมาเป็นคำได้

และ **The Total Physical Response Method – TPR** เป็นการสอนภาษาโดยการใช้ท่าทาง โดยผู้เรียนฟังคำสั่งจากครูแล้วผู้เรียนปฏิบัติตาม เป็นการผสมผสานทักษะการฟังกับการเคลื่อนไหว

ร่างกาย เป็นการตอบสนอง ปฏิบัติตามโดยผู้เรียนไม่ต้องพูด โดยมีความเชื่อที่ว่า ผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยอิริยาบถที่สนุกสนานกับบทเรียนและมีความสุขกับสิ่งที่เรียน

3. ตั้งแต่ทศวรรษ 1970 จนถึงปัจจุบัน ได้แก่ **The Communicative Approach (แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร)** เป็นการสอนโดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ การทำความเข้าใจ การจดจำ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ เป้าหมายคือ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม มีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอนคือ 1. Presentation ขั้นนำเสนอเนื้อหา 2. Practice ขั้นปฏิบัติ และ 3. Production ขั้นใช้ภาษา

The Whole Language Approach (การสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้ทางภาษา) เป็นการเรียนรู้การใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนไปตามธรรมชาติ อย่างมีความหมาย สอดคล้องเหมาะสมกับวัย โดยไม่แยกว่าต้องอ่านก่อน หรือเขียนก่อน แต่เน้นให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เช่น อ่านนิทาน เล่าเรื่องราว ฟังนิทานที่ครูหรือเพื่อนเล่า เขียนคำที่สนใจจากเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ เป็นต้น เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมได้อย่างอิสระ ครูเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้

Communicative Language Teaching-CLT (การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร) เป็นแนวคิดที่เชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge) ทักษะภาษา (language skill) และความสามารถในการสื่อสาร (communicative ability) เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้โครงสร้างภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยอาศัยองค์ประกอบ 4 ด้าน ด้วยกันคือ 1. ความสามารถด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (grammatical competence) 2. ความสามารถด้านสังคม (sociolinguistic competence) 3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูดและการเขียน (discourse competence) และ 4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic competence) (สมยศ เม่นแย้ม, 2542; รศ. อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ, 2555)

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารถูกนำมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นเวลากว่า 2 ทศวรรษ หากแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเป็นผลมาจากการเรียนเพื่อสอบเป็นหลักมุ่งเน้นไปที่การสอนไวยากรณ์ และการท่องจำคำศัพท์ ไม่ได้เรียนเพื่อมุ่งการสื่อสารอย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำมาใช้ในสถานการณ์จริงได้ อีกทั้งยังขาดวินัยและแรงจูงใจในการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ แต่ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 ทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน เช่น บัตรชมภาพยนตร์ คู่มือการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฉลากอาหารและยา ป้ายข้อมูล หรือแม้แต่เวปไซด์ เกมส์ และแอปพลิเคชันต่างๆ ในสมาร์ทโฟน ก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก จึงทำให้มีอาจปฏิเสธการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้อีกต่อไป

ทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการสอนภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ไม่ได้เป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับบุคคล ซึ่งกรอบการเรียนรู้ของเครือข่าย P21 (2009) เสนอว่า ผู้เรียนต้องมีทักษะ 3Rs โดยให้ความสำคัญกับการอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และการคิดคำนวณ หรือ คณิตศาสตร์ (Arithmetics) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving), ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation), ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership), ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding), ทักษะด้านการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy), ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Computing and Media Literacy), ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Career and Learning Self-Reliance), และ ทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change) และวิจารย์ พาณิช (2556) ได้เสนออีก 2 ทักษะ (2Ls) เพิ่มเติมคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) และ ทักษะการเป็นผู้นำ (Leadership)

นอกจากนี้ โพซุรีย์ ลินลาร์ตัน (2557) และทีคณา เขมมณี (2557) ยังเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคโนโลยี 2) ความสนใจใคร่รู้ 3) มีจินตนาการด้านการคิดเชิงธุรกิจ 4) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 5) ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม 6) ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและมีความสนใจต่อโลก และ 7) ทักษะในการสื่อสารและการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ Howard Gardner (2008) ที่กล่าวว่า ต้องพัฒนาผู้เรียนด้วยจิต 5 ประการ (5 minds for the future) ที่จะนำพามนุษย์ไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เต็มศักยภาพ คือ จิตเชี่ยวชาญ (Disciplined Mind) – ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ, จิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) – ผู้เรียนต้องมีความสามารถสังเคราะห์แนวคิดจากศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน และนำไปประยุกต์ใช้กับความต้องการของสังคม, จิตสร้างสรรค์ (Creating Mind) – ผู้เรียนต้องมีทักษะการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อย่างมีเหตุผล ด้วยการตั้งคำถามในคำตอบเดิมๆ และการหาคำตอบใหม่ๆ ในคำถามเดิมๆ, จิตรู้เคารพ (Respectful Mind) – ผู้เรียนต้องมีทักษะการเคารพความแตกต่างไม่ว่าจะเป็นด้านลัทธิ ความเชื่อ ความคิด และเชื้อชาติ, และจิตรู้คุณธรรม (Ethical Mind) – ผู้เรียนต้องมีทักษะรับผิดชอบตอบทบาทและสถานภาพที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล รู้และเข้าใจจริยธรรม

จะเห็นได้ว่า แนวคิดดังกล่าวมีเป็นแนวคิดเชิงเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งส่งผลต่อการศึกษาโดยตรง เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตบุคลากรที่มีทักษะการทำงานตามตลาดแรงงานต้องการ สถาบันทางการศึกษาจึงต้องปรับตัวให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีศักยภาพและทักษะที่จำเป็นต่อตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความพร้อมเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในภาครัฐและเอกชน

เช่นเดียวกับประเทศไทย ที่ได้ปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกที่เกิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และวางแผนการศึกษาชาติ 20 ปี เพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ และสติปัญญา มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีทักษะแรงงานขั้นสูง สร้างนวัตกรรมได้ เป็นนักคิด หรือผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาทักษะในศตวรรษที่ 21 จะพบว่า *ทักษะการสื่อสาร* เป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากทักษะการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่จะส่งต่อความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ ไปยังส่วนต่างๆ ของโลก โดยผ่านเครือข่ายดิจิทัลไร้พรมแดนได้อย่างง่ายดาย สะดวก รวดเร็ว และไร้ขีดจำกัด เกิดเป็นปฏิสัมพันธ์รูปแบบใหม่ผ่านภาษาโลก หรือ World Language ซึ่งก็คือ *ภาษาอังกฤษ* ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้น ภาษาอังกฤษ จึงเข้ามามีบทบาทเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการสื่อความหมาย ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่น ดำเนินกิจกรรมต่างๆ และการอยู่ร่วมกันของสังคม ด้วยเหตุนี้ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ โอกาส และกาลเทศะที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

ทั้งนี้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ก็ได้มีการกำหนดมาตรฐาน และระดับความสามารถทางภาษาที่แสดงถึงสมรรถนะที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น ระดับ (Level) ของทักษะและความรู้ทางภาษาที่แสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตและวัดได้ ยกตัวอย่างเช่น Krashen (1995) ได้เสนอแนวการสอนแบบธรรมชาติ (Natural Approach: NA) โดยแบ่งระดับการพัฒนาภาษาที่สองไว้ 5 ระดับ ได้แก่ 1) ช่วงก่อนการผลิตภาษา (Preproduction) หรือ ระยะเงียบ (Silent period) ในขั้นนี้ผู้เรียนภาษาใหม่มักใช้เวลาเรียนรู้คำศัพท์และฝึกออกเสียงคำศัพท์ใหม่ๆ ผู้เรียนอาจจะใช้การพยักหน้าหรือส่ายหน้าแทนการตอบ “ใช่” และ “ไม่ใช่” 2) ช่วงเริ่มผลิตภาษา (Early production) ผู้เรียนเริ่มใช้ภาษาสื่อสาร หรือทักษะการพูดเป็นการตอบคำถามสั้นๆ หรือการสร้างวลีสั้นๆ ได้ แต่อาจจะยังไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ 3) ช่วงใช้ภาษาได้ (Speech emergence) ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบด้วยภาษาที่สองได้ด้วยประโยคสั้นๆ ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น และเริ่มอ่านและเขียนในภาษาที่สอง 4) ช่วงเริ่มมีความชำนาญและใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Intermediate fluency) ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ทั้งทางการพูดและการเขียนโดยใช้ประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น และ 5) ช่วงที่มีความสามารถทางการใช้ภาษาสูงสุด (Advanced fluency) ในขั้นนี้ผู้เรียนต้องมีโอกาสใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องในการพูดภาษาใหม่เพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ผู้เรียนต้องฝึกใช้ภาษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความคล่องและความมั่นใจ

สถาบันสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้พูดภาษาอื่น หรือ Teachers of English to Speakers of Other Language: TESOL (2006) ก็ได้แบ่งระดับความรู้ภาษาอังกฤษไว้ 5 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับเริ่มต้น (Beginning) หรือ L1 ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาอังกฤษอย่างจำกัดหรือไม่เข้าใจ ตอบสนองต่อคำสั่งและคำถามง่ายๆ ด้วยการพยักหน้าหรือส่ายหน้า แทนการพูดตอบ เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น จึงจะเริ่มเลียนแบบคำตอบของผู้อื่นโดยใช้คำเดียวหรือวลีง่ายๆ 2) ระดับเริ่มใช้ภาษา (Emerging) หรือ L2

ในระดับนี้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและประโยคสั้นๆ ได้ สามารถสื่อสารในข้อมูลที่จำกัด คือตอบเป็นวลี กลุ่มคำ หรือประโยคตามที่ได้เรียนไป ผู้เรียนเริ่มคุ้นเคยกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน แต่ยังมีข้อผิดพลาดอยู่ 3) ระดับการพัฒนา (Developing) หรือ L3 ผู้เรียนเข้าใจคำพูดที่ซับซ้อนมากขึ้น แต่อาจต้องมีการทำซ้ำ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาพูดสื่อสารในประโยคง่ายๆ ได้อย่างเป็นธรรมชาติซึ่งเข้าใจได้และเหมาะสม แต่ยังมีข้อจำกัดด้านคำศัพท์และโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ ความชำนาญด้านการอ่านอาจแตกต่างกันเนื่องจากการรู้คำศัพท์ของผู้เรียนแต่ละคน 4) ระดับขยาย (Expanding) หรือ L4 ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในสภาพแวดล้อมใหม่หรือไม่คุ้นเคยได้ แต่อาจจะมีปัญหาด้านโครงสร้างที่ซับซ้อนในการแสดงความคิดเห็นอยู่บ้าง สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่วและสามารถค้นหาและระบุข้อเท็จจริงเฉพาะภายในข้อความที่อ่านได้ และ 5) ระดับเชื่อมโยง (Bridging) หรือ L5 ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติในหลากหลายรูปแบบ มีการใช้คำศัพท์เทคนิค (technical term) และศัพท์วิชาการ (academic) ที่ดี มีการใช้สำนวนและผลิตภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว มีโครงสร้างภาษาที่ยาวและซับซ้อนมากขึ้น

นอกจากนี้ TESOL ยังได้กำหนดกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไว้ 5 มาตรฐาน คือ 1) ผู้เรียนภาษาอังกฤษสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางสังคมวัฒนธรรมและการเรียนการสอนภายในโรงเรียน 2) ผู้เรียนภาษาอังกฤษสื่อสารข้อมูล ความคิด และแนวคิดที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการในสาขาวิชาศิลปะ 3) ผู้เรียนภาษาอังกฤษสื่อสารข้อมูล ความคิด และแนวคิดที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ 4) ผู้เรียนภาษาอังกฤษสื่อสารข้อมูล ความคิด และแนวคิดที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และ 5) ผู้เรียนภาษาอังกฤษสื่อสารข้อมูล ความคิด และแนวคิดที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการในสาขาวิชาสังคมศึกษา

ซึ่งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้มีการนำกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษา (The Common European Framework of References for Languages หรือ CEFR-TH) มาใช้ในการวัดระดับภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยจำแนกผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่มหลักและแบ่งเป็น 6 ระดับความสามารถ คือ A (ผู้ใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน) ได้แก่ A1 ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคเบื้องต้นในชีวิตประจำวัน ถาม-ตอบได้เมื่อคู่สนทนาพูดช้าและชัดเจน A2 ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคในชีวิตประจำวันระดับกลาง และสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่วไปและในชีวิตประจำวันในหัวข้อที่คุ้นเคยได้ B (ผู้ใช้ภาษาขั้นต้น) ได้แก่ B1 ผู้เรียนสามารถพูด เขียน และจับใจความสำคัญของข้อความทั่วไปได้ มีทักษะภาษาที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน B2 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับดี สามารถพูด และเขียนให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว รวมทั้งสามารถอ่านและเข้าใจบทความที่มีเนื้อหาซับซ้อนได้ และ C (ผู้ใช้ภาษาระดับคล่องแคล่ว) ได้แก่ C1 ผู้เรียนเข้าใจข้อความที่ซับซ้อนในหัวข้อที่หลากหลาย และเข้าใจความหมายแฝงได้ สามารถแสดงความรู้สึกได้อย่างเป็นธรรมชาติ และมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ ทั้งในด้านการทำงาน หรือด้านการศึกษา C2 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างดีเยี่ยมใกล้เคียง

กับเจ้าของภาษา สามารถใช้ภาษาได้อย่างสละสลวย ถูกต้องเหมาะสม โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาในระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนในทุกระดับ การศึกษาไว้ดังนี้

จบการศึกษาระดับ ป. 6	เป็นผู้ใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ A1
จบการศึกษาระดับ ม. 3	เป็นผู้ใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ A2
จบการศึกษาระดับ ม. 6/ปวช.	เป็นผู้ใช้ภาษาขั้นต้น	ระดับ B1
จบการศึกษาระดับปวส.	เป็นผู้ใช้ภาษาขั้นต้น	ระดับ B2
จบการศึกษาระดับปริญญาตรี	เป็นผู้ใช้ภาษาระดับคล่องแคล่ว	ระดับ C1

จะเห็นได้ว่า CEFR-TH นี้ สามารถใช้อ้างอิงความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์และแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดเรียนการสอน เอกสารและตำราเรียน รวมทั้งการประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น อีกทั้ง CEFR-TH ยังสามารถใช้ในการอบรมและประเมินสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของผู้สอน ภาษาอังกฤษทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถใช้ CEFR-TH ในการคัดเลือก พัฒนา และอบรม ความสามารถทางภาษาอังกฤษของบุคลากรในองค์กรของตนเองได้อีกด้วย

เมื่อผนวกทักษะในศตวรรษที่ 21 และเกณฑ์มาตรฐาน CEFR-TH ที่กล่าวโดยสรุปข้างต้นเข้าด้วยกัน ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในการกำหนดเป้าหมายการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative language teaching: CLT) ที่มุ่งเน้นให้เกิดสมรรถนะทั้ง 4 ด้านตามที่กล่าวไปข้างต้น แต่การยึดติดกับแนวคิดเพียงแบบเดียวอาจจะไม่ครอบคลุมการส่งเสริมและพัฒนาทักษะที่จำเป็นทั้งหมดในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องจัดหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-centered) เนื่องจากผู้เรียนในปัจจุบันอยู่ในเจนเนเรชั่นอัลฟา ซึ่งมีความพร้อมในการทำสิ่งต่างๆ ได้หลายอย่าง เข้าใจเทคโนโลยีที่ซับซ้อนได้ง่าย เรียนรู้ได้เร็ว ไม่จ้อผู้อื่น แต่ก็ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ค่อยสนใจผู้อื่น ไม่ตรงต่อเวลา มีจิตอาสาต่อสังคมน้อยลง และมีความอดทนน้อย ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะเรียนรู้ได้ดี เมื่อการเรียนการสอนประกอบไปด้วย 3 ลักษณะคือ 1. การเรียนรู้จากการมองเห็น ทั้งจากภาพนิ่งและวิดีโอ (Visual) 2. สามารถสื่อสารกับสื่อได้ทั้งแบบที่มีภาพ เสียง วิดีโอ และต้องเป็นการสื่อสารสองทาง (Multimodal) เช่น Line VDO Call, Video conference เป็นต้น และ 3. เรียนรู้จากการลงมือทำ (Hand on Methods หรือ Learning by doing) ซึ่งทั้ง 3 ลักษณะนี้จะเป็นพื้นฐานในการต่อยอดและพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ของผู้เรียนต่อไป (พัชรภา, 2560)

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถนำมาผนวกเข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ได้หลากหลาย ซึ่งวิธีการหนึ่งที่นักวิจัยและนักการศึกษาหลายท่านได้นำมาใช้ก็คือ

การสอนภาษาแบบเน้นภาระงาน หรือการปฏิบัติงาน (Task-based Instruction: TBI) ซึ่งการสอนภาษาแบบเน้นภาระงาน เป็นแนวการสอนที่มุ่งเน้นสถานการณ์ที่อาศัยองค์ความรู้และความสามารถของผู้เรียนที่นำไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ โดยผู้เรียนทำความเข้าใจกับตัวบ่อนทางภาษา โดยการสอนรูปแบบนี้ให้ความสำคัญกับทฤษฎีการเรียนรู้มากกว่าทฤษฎีทางภาษา จึงประกอบไปด้วยรูปแบบภาษาที่หลากหลาย รวมถึงโครงสร้างทางภาษา หน้าที่ของภาษา และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยมีงานเป็นสื่อกลาง ซึ่งองค์ประกอบของภาระงานคือ จุดมุ่งหมาย, ตัวบ่อน, การปฏิบัติงาน, บทบาท, และผลลัพธ์ มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การใช้คำถามและคำตอบ การสนทนาและบทบาทสมมติ การจับคู่ การเล่าเรื่องจากรูปภาพ การอภิปราย และการตัดสินใจ การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับข้อมูลและการแยกประเภท เป็นต้น (Nunan, 2005) จึงถือได้ว่า การสอนภาษาแบบเน้นภาระงานสามารถนำมาผนวกเข้ากับแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นี้ได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือทำ เปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา เพื่อให้ผลงานเสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังที่ สมบัติ ศชสิทธิ์ จันทน์ อินทรสุด และธนากร สุวรรณพฤติ (2560) เสนอแนวคิดว่าการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศมุ่งเน้นสมรรถนะเพื่อการสื่อสาร (Communicative Competence) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้จริง มีความรู้ด้านหลักภาษา (Form) ควบคู่ไปกับการใช้ภาษาสื่อสาร (Use) ได้เหมาะสมกับบริบทต่างๆ ผ่าน*การสอนภาษาที่เน้นภาระงาน (Task-based Instruction)* ซึ่งเป็นแนวการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีความหมาย มีทักษะคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อทำกิจกรรมหรือชิ้นงานให้สำเร็จ ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองจากการเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาผ่านกิจกรรมสื่อสารที่หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศหลายงานที่ได้นำการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานมาพัฒนาความสามารถทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งด้านไวยากรณ์ และภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพ (วันเพ็ญ เรืองรัตน์, 2549; สุพรรณณี อาศักราช, 2558; Muh Yahya Akil, Muk Basri Jafar, Abdul Halim, 2018)

นอกเหนือจากแนวคิดและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในปัจจุบันเทคโนโลยีถือเป็นเครื่องมือสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลองค์กร ธุรกิจ และการค้นคว้าแสวงหาความรู้ แม้กระทั่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก็มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนมีอิสระในการเลือกรับข้อมูลความรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนนั้น ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ก้าวข้ามขีดจำกัดที่มีอยู่ในห้องเรียนสี่เหลี่ยม ทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเทคโนโลยีเป็นการเรียนรู้ที่ไร้พรมแดน ประหยัดเวลา และทรัพยากร สะดวกสบาย ทันสมัย และไร้ขอบเขต (รศ. ฐปทอง กว้างสวัสดิ์, 2557) ทักษะเทคโนโลยีจึงเป็นทักษะที่จำเป็น ดังจะเห็นได้จาก ภูษิต สถิตพงษ์ (2559) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) มาเป็นนวัตกรรมในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีจุดเน้นที่

การปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนร่วมกันกับเทคโนโลยีที่หลากหลายของสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ปฏิสัมพันธ์ และเกิดการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ และนำความรู้นั้นไปใช้ได้จริง โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวก ชี้แนะ และกระตุ้นในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น นอกจากนี้ Judy Lambert, Pru Cuper (2008) กล่าวถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นมีหลากหลายรูปแบบ กล่าวคือ การนำเสนอข้อมูล แผนผังความคิดในโปรแกรม Power Point การใช้โปรแกรม Dreamweaver สร้างเว็บไซต์สำหรับห้องเรียน การใช้บล็อกนำเสนองานเขียนออนไลน์ หรือการกระจายไฟล์เสียงบนเว็บ Podcasting เป็นต้น ซึ่งในการนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและสะท้อนความคิดผ่านการเลือกใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ เป็นหนทางสู่ความคิดสร้างสรรค์และเสริมสร้างทักษะของครูในการจัดการเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นชาวพื้นเมืองดิจิทัลนี้ และนักวิจัยอีกหลายท่านที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนำเทคโนโลยีและโซเซียลมีเดียมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการของผู้เรียนได้ อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะบูรณาการ (Multiliteracies) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษได้สื่อสารกับเจ้าของภาษา และฝึกทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับการที่ TESOL ได้กำหนดกรอบมาตรฐานในการใช้เทคโนโลยีในการสอนภาษาอังกฤษขึ้นในปี 2008 ทำให้เกิดคำว่า CALL หรือ Computer-Assisted Language Learning ขึ้นและใช้กันอย่างกว้างขวางในกลุ่ม TESOL ซึ่ง CALL หมายถึง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีระบบคอมพิวเตอร์และเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น website เครื่องฉายอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบไปด้วยข้อมูลในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว (VDO Clip), interactive whiteboard-IWB ประกอบไปด้วยคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ และไวท์บอร์ดที่ติดตั้งด้วยโปรเจคเตอร์ IWB, สื่ออุปกรณ์พกพา เช่น Smartphone, คอมพิวเตอร์สื่อสาร (Computer-Mediated Communication-CMC) เป็นการสื่อสารผ่านเครือข่ายผ่านระบบเครือข่าย โดยการส่งข้อความ อีเมลล์ หรือการโทรศัพท์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (รศ. ดร. ฐปทอง กว่างสวัสดิ์, 2557)

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การสอนภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะหนึ่งในศตวรรษที่ 21 ด้านการสื่อสาร ซึ่งการจะเสริมสร้างให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้ ต้องใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนและสภาพการณ์ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอน รับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ได้เกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหา พร้อมทั้งคิดสร้างสรรค์เลือกใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่มากมายมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาได้จากหลายช่องทาง และเพิ่มโอกาสให้การเรียนรู้จากเจ้าของภาษา อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านโซเซียลมีเดียที่หลากหลายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียนอย่างไร้ขีดจำกัด

บทสรุป

การปรับตัวเข้าสู่ทักษะศตวรรษที่ 21 ตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสภาพการณ์ทางสังคม ไม่ได้เป็นเรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ทุกคนต้องปรับตัวไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน และเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ที่มี จุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสาร สามารถนำแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารบูรณาการเข้ากับ รูปแบบการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่หลายหลาย เช่น การเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน และการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ มากมายมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะและ ความสามารถทางภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตประจำวันและในด้านอาชีพ

รายการอ้างอิง

- David Nunan. (2005). *Cambridge Language Teaching Library: Task-Based Language Teaching*. Cambridge: CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS.
- Howard Gardner. (13 January 2008). *Five Minds for the Future*. เรียกใช้เมื่อ 1 November 2018 จาก <https://howardgardner01.files.wordpress.com/2012/06/five-minds-for-the-future-january-20081.pdf>
- Muh. Basri Jafar, Abdul Halim Muh. Yahya Akil. (2018). Task-based Language Teaching For Writing of the Students In Indonesian Tourism Polytechnics (A case study of the Forth semester students at Tourism management of Polytechnic of Makassar. *Journal of Humanities and Social Science* , 2 (23), 27-34.
- Partnership for 21st century learning. (2009). *Framework for 21st Century Learning*. เรียกใช้เมื่อ 1 November 2018 จาก P21 Partnership for 21st Century Learning: <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>
- Pru Cuper Judy Lambert. (2008). Multimedia technologies and familiar spaces: 21st-century teaching for 21st-century learners. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education* , 3 (8), 264-276.
- Teaching English to Speakers of Other Languages. (2006). *English Language Proficiency Standards*. Virginia: TESOL International Association.
- Tracy D. Terrell Stephen D. Krashen. (1995). *The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom*. Cornwall: T.J. International Ltd.,.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (24 พฤศจิกายน 2559). *ปรับหลักสูตรภาษาอังกฤษ ใช้ CEFR-TH เป็นเกณฑ์*. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2561 จาก กระทรวงศึกษาธิการ:

- <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=46794&Key=hotnews>
กระทรวงศึกษาธิการ. (7 มีนาคม 2557). *ปฏิรูปการสอนอังกฤษ*. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤษภาคม 2561 จาก กระทรวงศึกษาธิการ:
- http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=36067&Key=news_act
จันทน์ อินทรสุด, ธนกร สุวรรณพฤติ สมบัติ คชสิทธิ์. (2560). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0. *วารสารวไลยลงกรณ์ปริทัศน์* (2), 175–186.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). ปลุกโลกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่. *อภิวัฒน์การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พัชรภา ตันติชูเวช. (2560). *เจเนอเรชั่นแอลฟา เจเนอเรชั่นใหม่ในสังคมไทยศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภูษิต สถิตพงษ์. (2559). ห้องเรียนอัจฉริยะ: นวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3 (8), 230–254.
- รศ. อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ. (2555). *เหลี่ยมหลังแลหน้า การสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สนพ. หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- รศ. ดร. ฐปทอง กว้างสวาสดี. (2557). *การสอนภาษาอังกฤษด้วยเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภา รักรัตน์. (2527). *เอกสารประกอบคำสอน กร. 311: การศึกษาก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ เรืองรัตน์. (2549). *การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 4 จังหวัดฉะเชิงเทรา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (8 สิงหาคม 2555). *สถาบันภาษาอังกฤษ*. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2561 จาก สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน:
<http://english.obec.go.th/english/2013/index.php/th/2012-08-08-06-24-42/2012-08-08-06-25-22>
- สมยศ เม่นแย้ม. (2542). *คู่มือครู ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: เคสดีไทย.
- สุชาติ โภชนสมบุญ. (2550). ผลของการสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีต่อทักษะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *การประชุมทางวิชาการของ*

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 45 (หน้า 142-150). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
สุพรรณณี อาศัยราช. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้กิจกรรมเสริม
แบบเน้นภาระงาน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.